

На основу чл. 39. став 1. и 50. став 1. тачка 5а), а у вези са чл. 88. став 3. тачка 2) и 90. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр.145/14, 95/18-др. закон, 40/21, 35/23-др.закон, 62/23, 94/24 и 109/2025-др.закони),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 363. редовној седници одржаној 29. јануара 2026. године, донео је

ОДЛУКУ

1. Доноси се Методологија за одређивање цена нефреквентних помоћних услуга, која је одштампана уз ову одлуку и чини њен саставни део.

2. Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о доношењу Методологије за одређивање цена помоћних услуга и цена закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијалне регулације и Методологија за одређивање цена помоћних услуга и цена закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације („Службени гласник РС“, број 10/22).

3. Ова одлука објављује се „Службеном гласнику РС“ и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

ЈИОП број:000331347 2026 59006 000 000 313 082

Деловодни број: 313.82-57/2026-Д-02

у Београду, 29. јануара 2026. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Дејан Поповић

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНА НЕФРЕКВЕНТНИХ ПОМОЋНИХ УСЛУГА

I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом се прописује начин утврђивања цена нефреквентних помоћних услуга и то: регулација напона у стационарном стању, могућност безнапонског покретања и могућност острвског рада дела система (у даљем тексту: помоћне услуге). Методологија је заснована на оправданим трошковима пословања који обухватају и додатне трошкове условљене посебним условима рада ради обезбеђења помоћне услуге, на одговарајућем приносу на средства уложена ради обезбеђења помоћне услуге.

II. ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Појмови употребљени у овој методологији имају следеће значење:

Инвестициони трошкови су годишњи трошкови изградње електране који се односе на развој пројекта, куповину земљишта, израду техничке документације за пројекат, набавку опреме и изградњу електране (грађевински и други радови);

€/MW/година

Инвестициони трошкови услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона су годишњи трошкови који обухватају трошак опреме која искључиво учествује у пружању помоћне услуге регулације напона и додатне инвестиционе трошкове електране услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона;

€/MW/година

Коефицијент учешћа трошкова рада електране у индуктивном, односно капацитивном режиму рада у односу на укупан годишњи инвестициони трошак услед пружања помоћне услуге регулације напона (KUT_{+}) представља удео опсега реактивне снаге у индуктивном, односно капацитивном режиму рада у укупном опсегу расположиве снаге за регулацију напона;

Корисни век грађевинске и механичке опреме је процењени животни век коришћења грађевинске и механичке опреме електране;

година

Корисни век опреме за безнапонско покретање је процењени животни век коришћења опреме за безнапонско покретање која се уграђује у електрану која пружа помоћну услугу безнапонског покретања;

година

Корисни век опреме која учествује у пружању помоћне услуге регулације напона је процењени животни век коришћења све опреме која се уграђује у електрану да би она могла да пружа помоћну услугу регулације напона;

година

Опсег захтеване снаге за регулацију напона је опсег реактивне снаге који се захтева од електране на основу услова за прикључење електране на преносни систем који су дефинисани у актима којима се уређују технички услови прикључења електране на преносни систем;

MVarMvar

Опсег расположиве снаге за регулацију напона је опсег реактивне снаге електране који је расположив за потребе регулације напона;

MVarMvar

Период је временски период у трајању од једне календарске године за који се одређују цене помоћних и системских услуга - у даљем тексту у формулама и објашњењима формула период је означен са т.

година

Просечно годишње часовно коришћење електрана је број сати рада електране у току једне календарске године који се прорачунава на основу остварених података о коришћењу електрана у току једне календарске године и одређује се посебно по врстама електрана.

сат

Трошкови одржавања представљају годишње трошкове одржавања и рада електране, трошкове запослених, административне трошкове, трошкове осигурања, трошкове закупа земљишта, порезе и друге накнаде.

€/MW/година

III. ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНА ПОМОЋНИХ УСЛУГА

III.1 ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ УСЛУГЕ РЕГУЛАЦИЈЕ НАПОНА У СТАЦИОНАРНОМ СТАЊУ

III.1.1 Методолошки приступ

Методологија за одређивање цене помоћне услуге регулације напона се базира на механизму одређивања укупног годишњег трошка обезбеђивања помоћне услуге регулације напона и заснован је на одређивању укупних годишњих инвестиционих трошкова електрана прикључених на преносни систем услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона.

Одређивање укупног годишњег инвестиционог трошка обезбеђивања помоћне услуге регулације напона врши се посебно по врстама електрана.

III.1.2 Одређивање укупног годишњег инвестиционог трошка услед обавезе пружања услуге регулације напона

Укупни годишњи инвестициони трошак електрана услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона утврђује се према следећој формули:

$$\text{ТОРН}_T = \text{ИСРН}_T \times \text{ЈИТОРН}_T \times \left(\frac{1}{\text{ЖВ}_{\text{орн}}} + \frac{\text{ППЦК}}{2} \right) \times \frac{\text{ЧК}_T}{8760}$$

где су:

ТОРН_Т – укупни годишњи инвестициони трошак електрана услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона (€/година);

ИСРН_Т – укупни инсталисани капацитет свих електрана које учествују у пружању помоћне услуге регулације напона (MW);

ЈИТОРН_Т – јединични инвестициони трошак електрана услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона (€/MW);

ЖВ_{орн} – корисни век опреме која учествује у пружању помоћне услуге регулације напона (година);

$ЧК_T$ – просечно годишње часовно коришћење електрана (сат) и

$ППЦК_T$ – стопа приноса на уложена средства (%).

III.1.3 Одређивање укупног годишњег трошка рада електране у капацитивном, односно индуктивном режиму рада

По обрачуну укупног годишњег инвестиционог трошка електрана услед обавезе пружања помоћне услуге регулације напона утврђују се укупни годишњи трошкови рада електрана у капацитивном режиму, када електране преузимају реактивну енергију из електроенергетске мреже и индуктивном режиму, када електране предају реактивну енергију у електроенергетску мрежу.

Одређивање укупног годишњег трошка рада електрана у капацитивном, односно индуктивном режиму рада утврђује се према следећој формули:

$$ТРН_T = ТОРН_T \times КУТ_T \times КРС_T$$

где су:

$ТРН_T$ – укупни годишњи трошак рада електране у капацитивном, односно индуктивном режиму рада (€/година);

$КУТ_T$ – коефицијент учешћа трошкова рада електране у индуктивном, односно капацитивном режиму рада у односу на укупан годишњи инвестициони трошак услед пружања помоћне услуге регулације напона и

$КРС_T$ – коефицијент расположивости снаге за регулацију напона за индуктивни, односно капацитивни режим рада.

Коефицијент расположивости снаге за регулацију напона за индуктивни, односно капацитивни режим рада износи 1 уколико је опсег расположиве снаге за регулацију напона за индуктивни, односно капацитивни режим рада већи од или једнак опсегу захтеване реактивне снаге за регулацију напона за индуктивни, односно капацитивни режим рада. Уколико је опсег расположиве снаге за регулацију напона мањи од захтеваног опсега за регулацију напона овај коефицијент се рачуна према следећој формули:

$$КРС_T = \frac{ОРС_T}{ОЗС_T}$$

где су:

$ОРС_T$ – опсег расположиве снаге за регулацију напона у индуктивном, односно капацитивном режиму рада (Mvar) и

$ОЗС_T$ – опсег захтеване снаге за регулацију напона у индуктивном, односно капацитивном режиму рада (Mvar).

III.1.4 Одређивање јединичне цене помоћне услуге регулације напона

По обрачуну укупног годишњег трошка рада електране у капацитивном, односно индуктивном режиму рада применом формула датих у поглављима III.2.2-III.2.3 утврђују се месечне јединичне цене помоћне услуге регулације напона за реактивну снагу у капацитивном режиму рада Mvar (cap) и за реактивну снагу у индуктивном режиму рада Mvar (ind), по врстама електрана деобом обрачунатог износа бројем месеци у години.

III.2 ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ УСЛУГЕ БЕЗНАПОНСКОГ ПОКРЕТАЊА И ОСТРВСКОГ РАДА

III.2.1 Методолошки приступ

Методологија за одређивање цене помоћне услуге безнапонског покретања се базира на механизму одређивања укупног годишњег трошка обезбеђивања услуге безнапонског покретања и заснована је на одређивању укупних годишњих трошкова опреме за безнапонско покретање коју је потребно уградити у електране које обезбеђују помоћну услугу безнапонског покретања.

III.2.2 Одређивање укупног годишњег трошка опреме за безнапонско покретање

Одређивање укупног годишњег трошка опреме за безнапонско покретање утврђује се према следећој формули:

$$\text{ТОБП}_T = \text{ИСБП}_T \times \text{ЈИТОБП}_T \times \left(\frac{1}{\text{ЖВ}_{\text{обп}}} + \frac{\text{ППЦК}}{2} \right)$$

где су:

ТОБП_T – укупни годишњи трошак опреме за безнапонско покретање (€/година);

ИСБП_T – укупан инсталирани капацитет свих електрана које учествују у пружању помоћне услуге безнапонског покретања (MW);

ЈИТОБП_T – јединични инвестициони трошак опреме за безнапонско покретање (€/MW),

$\text{ЖВ}_{\text{обп}}$ – корисни век опреме за безнапонско покретање (година) и

ППЦК_T – стопа приноса на уложена средства (%).

III.2.3 Одређивање јединичне цене помоћне услуге безнапонског покретања

По обрачуна укупних годишњих трошкова опреме за безнапонско покретање утврђују се месечне јединичне цене помоћне услуге безнапонског покретања деобом обрачунаог износа бројем месеци у години.

III.2.4 Одређивање јединичне цене помоћне услуге острвског рада

На основу јединичне цене цене помоћне услуге безнапонског покретања утврђује се сатна цена помоћне услуге острвског рада деобом јединичне месечне цене помоћне услуге безнапонског покретања са 720.

IV. ПРИМЕНА МЕТОДОЛОГИЈЕ

Цене помоћних услуга које су обрачунате у периоду t могу одступати највише $\pm 10\%$ од одобрених цена помоћних услуга у претходном регулаторном периоду $t-1$.

Цена помоћне услуге регулације напона изражава се у динарима по Mvaг и односи се на месечни износ.

Цена помоћне услуге безнапонског покретања изражава се у динарима и односи се на месечни износ.

Цена помоћне услуге острвског рада изражава се у динарима по часу и наплаћује се у сатима у којима је производни модул пружао ту услугу.